

18.04.2017

Ryj/2

§ 410

V 3.5.2017, Helsingin kaupungin ympäristöraportti 2016

HEL 2016-013239 T 11 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää merkitä tiedoksi Helsingin kaupungin ympäristöraportin vuodelta 2016.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Ympäristöraportti 2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ympäristöasioiden huomioon ottamista ohjaavat kaupunginvaltuuston hyväksymät strategiaohjelma ja ympäristöpolitiikka sekä kaupunginhallituksen hyväksymät talousarvio-ohjeet. Kaupungilla on lisäksi useita ympäristönsuojelun osa-alueiden ohjelmia, jotka toimivat osaltaan kaupungin ympäristöjohtamisen toteuttajina. Hallintokuntien ja tytäryhteisöjen ympäristötyö tukee kaupungin ympäristöjohtamista.

Helsingin kaupungin ympäristöraportti on kaupunkikonsernin yhteinen asiakirja, jossa kuvataan kaupungin ympäristötavoitteiden toteutumista ja toiminnan vaikutuksia ympäristöön sekä kaupungin ympäristöpolitiikan toteutumista. Hallintokuntien vastaukset ja ympäristötilinpitotiedot on julkaistu avoimessa datassa. Koko raportti tullaan julkaisemaan osoitteessa www.hel.fi/ymparistoraportti. Ympäristökeskuksen kokoomaan ja toimittamaan raporttiin ovat tuottaneet tietoja kaupungin virastot, liikelaitokset ja tytäryhteisöt.

Seuraavassa joitakin keskeisiä poimintoja ympäristöraportista:

Kaupunginjohtajan nimeämä ilmastotyöryhmä valmisteli raportin, jossa esitetään Business As Usual-skenaario ja kuuden eri vaihtoehdon keskiarvoskenaario Helsingin päästökehitykselle vuoteen 2030 sekä niihin liittyvät toimenpiteet. Raportin perusteella työryhmä esittää uuteen kaupungin strategiaan vuoden 2030 tavoitteeksi vähentää päästöjä 60 prosenttia vuoden 1990 päästöistä ja uudeksi hiilineutraalisuustavoitteeksi vuotta 2040. Lisäksi työryhmä esittää ilmastonmuutoksen sopeutumisen linjauksia kaupungin strategian valmistelua varten. Sopeutumisen linjausten voimassaoloajaksi esitetään kahta valtuustokautta 2017–2025. Linjauksissa esitetään sopeutumisvisio ilmastonkestävälle kaupungille vuodelle 2050.

EU:n ilmanlaatudirektiivin typpidioksidin vuosiraja-arvo ylittyy edelleen keskustan katukuiluissa. Syynä ovat liikenteen, etenkin dieselkaluston, pakokaasupäästöt. Raja-arvon ylitysalue on noin 5,7 km ja se on pienentynyt vuodesta 2008 noin 30 prosenttia. Ympäristölautakunnan hyväksymä uusi ilmansuojelusuunnitelma astui voimaan vuoden 2017 alusta. Suunnitelman valmistelussa kuultiin laajasti asukkaita ja sidosryhmiä. Suunnitelmassa ovat teemoina liikenteen lisäksi ilmanlaatuun myös merkittävästi vaikuttavat katupöly ja pienpoltto, ja siinä esitetään 48 toimenpidettä vuosille 2017-2024.

Uuden meluntorjunnan toimintasuunnitelman valmistelu käynnistettiin vuonna 2016. Toimintasuunnitelmaan kirjataan meluntorjunnan toimenpiteet vastuutahottain vuosille 2018–2023. Työ perustuu viiden vuoden välein tehtävään pääkaupunkiseudun ympäristömeludirektiivin mukaiseen uuteen meluselvitykseen, joka valmistuu kesäkuussa 2017.

Kaupunkipyöräjärjestelmän ensimmäinen vaihe otettiin käyttöön 500 pyörän ja 50 pyöräaseman laajuudessa toukokuussa. Palvelu sai erittäin hyvän vastaanoton, ja sen suosio ylitti kaikki ennusteet. Järjestelmä laajenee vuoden 2017 aikana yhteensä 1 400 pyörän ja 140 aseman laajuuteen.

Helsinki aloitti ainutlaatuisen fosforineutraaluspilotin yhdessä John Nurmisen säätiön kanssa. Helsingistä tulee Itämeren ensimmäinen fosforineutraali kaupunki yhdyskuntajätevesien osalta, kun se neutraloi Viikinmäen jätevedenpuhdistamon fosforijalanjäljen rahoittamalla valkovenäläisen Vitebskin kaupungin jätevesien puhdistusta.

Vanhankaupungin aluesuunnitelmassa pilotoidun ekosysteemipalvelutarkastelun hyvät tulokset ja työssä kehitellyt menetelmät ja mallit ekosysteemipalveluiden parantamiseksi koottiin ohjeiksi. Ohjeet menetelmäkuvauksineen on suunnattu etupäässä aluesuunnittelijoille ja suunnittelukonsulteille.

Kaupunginhallitus hyväksyi joulukuussa 2016 virastojen ja liikelaitosten ohjeellisena noudatettavaksi Helsingin kaupungin viherkattolinjauksen "Stadin katot elävät" strategiset linjaukset ja toimenpiteet. Linjauksen päämääriä ovat hulevesien parempi hallinta rankkasateiden aikana, lämpösaarekeilmiöiden hillitseminen, kaupunkiluonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja kattojen aktiivinen hyödyntäminen toiminnallisena, taloudellisena ja esteettisenä voimavarana.

Merkittävimpiä pilaantuneen maaperän kunnostuskohteita olivat asuiskäyttöön muutettavat Kalasataman ja Jätkäsaaren projektialueet sekä Keski-Pasilan keskustakorttelin alue. Suuria kunnostuskohteita olivat lisäksi Laajasalon öljysatama-alueen loppukunnostus sekä Pasilan entinen konepaja-alue. Jokaiseen alueeseen kuului lukuisia erillisiä kunnostuskohteita. Maaperää puhdistettiin kaikkiaan noin 40 eri kunnostuskohteessa.

Kaivumassojen koordinoitu hallinta ja hyötykäyttö vähentävät kuljetuksia ja niistä aiheutuvia päästöjä. Yleisten alueiden rakentamisessa hyötykäyttettiin vuonna 2016 yhteensä 759 560 tonnia kaivumassoja. Määrä nousi 65 prosenttia vuodesta 2015. Hyötykäytön ansiosta säästyi 1,4 miljoonaa litraa polttoainetta, päästöt vähenivät 3 519 CO₂e ja kuljetuksia tehtiin 29,2 miljoonaa tonnikilometriä vähemmän. Eniten massoja hyötykäyttettiin Länsisataman projektialueella.

Kevennetty Ekokompassi-ympäristöjärjestelmä on osoittautunut toimivaksi järjestelmäksi kaupungin hallintokunnissa ja tytäryhteisöissä. Järjestelmä on käytössä tai rakenteilla 13 hallintokunnassa ja 12 tytäryhteisössä. Helsingissä myönnettiin viidelle tapahtumalle 30 prosentin alennus alueenkäytöstä perittävästä vuokrasta auditoitua Ekokompassi tapahtuma -järjestelmää vastaan. Ensimmäiset ekotukihenkilöt koulutettiin Helsingissä vuonna 2006 eli ekotukitoiminnan aloittamisesta Helsingin kaupungilla tuli vuonna 2016 täyteen kymmenen vuotta. Tänä aikana kaupungin 28 hallintokuntaan ja yhdeksään tytäryhteisöön on koulutettu yli 1 300 ekotukihenkilöä.

Kaupungin omasta toiminnasta aiheutuneet ympäristökulut olivat 91 miljoonaa euroa (2,1 % toimintakuluista). Suurimmat kuluerät kaupungille olivat jätehuollon ja alueiden puhtaanapidon (24 %) sekä ilmasto- ja ympäristöystävällisen liikkumisen edistämisen (18 %) aiheuttamat kulut. Ympäristöinvestoinnit olivat yhteensä 148 miljoonaa euroa (22,4 % käyttöomaisuusinvestoinneista). Ympäristötuotot olivat 7,6 miljoonaa euroa (0,7 % toimintatuotoista).

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

18.04.2017

Ryj/2

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Ympäristöraportti 2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566